

Центральноукраїнський національний технічний університет

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-
педагогічної роботи
Андрій КИРИЧЕНКО
_____ 28 _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК13. МІСЦЕВІ ФІНАНСИ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» _____

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма _____ Фінанси, банківська справа та страхування _____

(назва спеціалізації)

Факультет _____ економічний _____

(назва факультету)

2025 – 2026 навчальний рік

Розробник: Подплетній Валерій Володимирович, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

(підпис) Володимир СИБІРЦЕВ
(прізвище та ініціали)

Декан факультету економічний

(підпис) Наталія ШАЛІМОВА
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Вибіркова професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
Тижневих годин навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5,6	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		28 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		78 год.	114 год.
		Вид контролю	
		залік	

Мова навчання: українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У сучасних умовах для функціонування всіх ланок бюджетної системи України значна роль відводиться формуванню фінансів місцевих органів влади. Україні необхідні нові підходи до формування місцевих фінансів, модернізація основних складових фінансової системи місцевих органів влади в умовах проведення відповідних урядових реформ і децентралізації фінансових ресурсів, вирішення першочергових завдань, пов'язаних із удосконаленням методів та прийомів використання фінансових ресурсів територіальних громад різних рівнів, починаючи від сільських та закінчуючи міськими громадами, змін у податковому, бюджетному законодавстві та безпосередньо в міжбюджетних відносинах. Це в свою чергу вимагає глибшої необхідності проведення дослідження в галузі місцевих фінансів.

Метою навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» є надання знань про сутність і роль місцевих фінансів в економічному і соціальному розвитку адміністративно-територіальних утворень та механізм їх функціонування, формування навичок аналізу забезпеченості органів місцевого самоврядування необхідними фінансовими ресурсами для реалізації функцій та задач у регіонах України.

Після вивчення цього курсу здобувач повинен:

знати:

- сутність та зміст місцевих фінансів та причини їх виникнення;
- функції місцевих фінансів та їх роль в економічній системі держави;
- основи фінансової автономії місцевих органів влади.

вміти:

- аналізувати діяльність органів місцевого самоврядування щодо формування та використання місцевих бюджетів;
- розробляти прогнози можливих наслідків порушення макроекономічної рівноваги та їх впливу на поведінку економічних суб'єктів місцевого самоврядування на основі аналізу макроекономічних показників, використовуючи моделі загальної економічної рівноваги;
- проводити моніторинг виконання регіональних і міжнародних проєктів співробітництва у сфері удосконалення місцевих фінансів, цільових перспективних програм та комплексних заходів, аналіз звітів про виконання планових показників розвитку фінансів регіонів, роботи міжнародних та вітчизняних структур, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей для прийняття виважених рішень;
- розробляти та організовувати заходи щодо орієнтації та вибору доцільних інструментів регуляторного впливу держави та її інституцій на фінансову автономію місцевих органів влади;
- здійснювати оцінку органів місцевого самоуправління всіх рівнів у частині використання інструментів державної регіональної фінансової політики та фінансового вирівнювання;
- вміти оцінити фінансову автономію місцевих органів влади;
- проводити всебічний аналіз інструментів державної регіональної фінансової політики та фінансового вирівнювання.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.

Місцеве самоврядування та його роль у становленні місцевих фінансів. Вчення про місцеві фінанси та його розвиток. Сучасні наукові підходи щодо визначення сутності місцевих фінансів. Функції місцевих фінансів та основні принципи їх організації. Склад місцевих фінансових інститутів та їх характеристика. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави. Формування нормативно-правового забезпечення місцевих фінансів.

Тема 2. Місцеві бюджети – визначальна ланка місцевих фінансів.

Склад матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування. Місцеві бюджети у системі фінансових ресурсів місцевого самоврядування. Етапи розвитку місцевих бюджетів України. Роль місцевих бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів і територіальних громад. Фінансова незалежність органів місцевого самоврядування та проблеми її забезпечення.

Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів.

Поняття і види доходів місцевих бюджетів. Теоретичні основи місцевого оподаткування. Характеристика механізму справляння місцевих податків і зборів. Поширення практики самооподаткування мешканців територіальних громад. Місцеві запозичення до місцевих бюджетів. Проблеми мобілізації доходів місцевих бюджетів і шляхи їх вирішення

Тема 4. Система фінансування і виконання видатків місцевих бюджетів.

Теоретичні основи формування видатків місцевих бюджетів. Склад видатків місцевих бюджетів. Основи планування видатків місцевих бюджетів. Складання кошторису доходів і видатків бюджетної установи. Порядок виконання видатків місцевих бюджетів. Програмно-цільовий метод бюджетування на місцевому рівні.

Тема 5. Міжбюджетні відносини та їх складові.

Система міжбюджетних відносин: зміст, склад і моделі побудови. Трактуювання сутності міжбюджетного регулювання. Сутність і стан фінансового вирівнювання. Теоретичні основи класифікації міжбюджетні трансфертів. Порядок розрахунку обсягу міжбюджетних трансфертів (дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету України). Реформування міжбюджетних відносин в Україні.

Тема 6. Фінанси підприємств комунального господарства.

Склад та специфіка фінансової діяльності підприємств комунального господарства. Необхідність та шляхи реформування житлово-комунального господарства України. Перспективні напрями розвитку комунального сектору. Розвиток державно-приватного партнерства у сфері житлово-комунального господарства.

Тема 7. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.

Склад та особливості організації фінансів житлово-експлуатаційного комплексу. Фінансова діяльність підприємств житлового господарства. Фінансова діяльність комунальних транспортних підприємств. Фінансова діяльність комунальних підприємств водопостачання та водовідведення.

Тема 8. Управління місцевими фінансами в Україні.

Місцеві фінансові органи, їх завдання, повноваження і функції. Участь громадськості в управлінні фінансами територіальних громад. Система казначейського обслуговування місцевих бюджетів. Фінансовий контроль на місцевому рівні.

Тема 9. Зарубіжний досвід організації місцевих фінансів.

Зміст і значення Європейської хартії місцевого самоврядування. Теоретичні та практичні аспекти бюджетного федералізму. Доходи і видатки локальних урядів. Зарубіжний досвід місцевих позабюджетних фондів. Фінансове вирівнювання за кордоном. Місцеві позики в зарубіжних країнах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем навчальної дисципліни	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	9	2	1			6	14					14
Тема 2. Місцеві бюджети – визначальна ланка місцевих фінансів.	11	2	1			8	13		1			12
Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів.	16	4	2			10	13	1				12
Тема 4. Система фінансування і виконання видатків місцевих бюджетів.	16	4	2			10	13	1				12
Тема 5. Міжбюджетні відносини та їх складові.	16	4	2			10	11		1			10
Тема 6. Фінанси підприємств комунального господарства.	11	2	1			8	15	1				14
Тема 7. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.	13	2	1			10	14					14
Тема 8. Управління місцевими фінансами в Україні.	14	4	2			8	14					14
Тема 9. Зарубіжний досвід організації місцевих фінансів.	14	4	2			8	13	1				12
Усього годин	120	28	14			78	120	4	2			114

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	1	
2	Тема 2. Місцеві бюджети – визначальна ланка місцевих фінансів.	1	1
3	Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів.	2	
4	Тема 4. Система фінансування і виконання видатків місцевих бюджетів.	2	
5	Тема 5. Міжбюджетні відносини та їх складові.	2	1
6	Тема 6. Фінанси підприємств комунального господарства.	1	
7	Тема 7. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.	1	
8	Тема 8. Управління місцевими фінансами в Україні.	2	
9	Тема 9. Зарубіжний досвід організації місцевих фінансів.	2	
	Разом	14	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	6	14
2	Тема 2. Місцеві бюджети – визначальна ланка місцевих фінансів.	8	12
3	Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів.	10	12
4	Тема 4. Система фінансування і виконання видатків місцевих бюджетів.	10	12
5	Тема 5. Міжбюджетні відносини та їх складові.	10	10
6	Тема 6. Фінанси підприємств комунального господарства.	8	14
7	Тема 7. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.	10	14
8	Тема 8. Управління місцевими фінансами в Україні.	8	14
9	Тема 9. Зарубіжний досвід організації місцевих фінансів.	8	12
	Разом	78	114

7. Індивідуальні завдання

При вивченні тренінг-курсу «Цифрові технології у фінансах» здобувачам пропонується виконувати наступні індивідуальні завдання:

- розв'язування кейсів, ситуаційних завдань з теми;
- проведення аналітичного (критичного) огляду літературних джерел та наукових статей за тематикою дисципліни;
- виконання творчих завдань (складення кросворду, ребусу, фінансової гри «Дешиврування» за тематикою дисципліни).

Теми індивідуальних завдань:

1. Сутність місцевих фінансів.
2. Обчислення і сплата місцевих податків і зборів.
3. Проблеми фінансування житлово-комунального господарства та шляхи їх вирішення в Україні.
4. Бюджетний процес на місцевому рівні.
5. Інвестиційна складова місцевих бюджетів.
6. Проблеми реформування місцевого оподаткування.
7. Зміст та структура видатків місцевих бюджетів.
8. Фінансове планування на підприємствах комунальної власності.
9. Проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні.
10. Склад, структура видатків місцевих бюджетів.
11. Фінансові ресурси місцевих територіальних громад, їх склад, структура.
12. Проблемні аспекти міжбюджетних трансфертів між державним і місцевими бюджетами.
13. Вплив місцевих фінансів на економічний розвиток регіонів.
14. Бюджетний федералізм
15. Реформа адміністративно-територіального устрою на Україні та її вплив на формування бюджетної політики.

16. Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів.

17. Структура місцевих бюджетів у зарубіжних країнах.

18. Реформа житлово-комунального господарства та її фінансове забезпечення.

19. Розподіл місцевих бюджетів на «загальний» та «спеціальний фонди», їхні джерела та порядок формування. Управління фінансами на місцевому рівні.

20. Проблеми формування місцевих бюджетів в умовах проведення бюджетної децентралізації.

21. Види податкових надходжень до місцевих бюджетів.

22. Фінансування освіти й охорони здоров'я з місцевих бюджетів.

23. Розподіл доходів і видатків між місцевими бюджетами різних рівнів.

24. Види, принципи та інструменти взаємодії Державного та місцевих бюджетів у зарубіжних країнах.

25. Світовий досвід надання бюджетних трансфертів місцевим органам влади.

26. Можливість застосування світового досвіду організації місцевих фінансів в Україні з урахуванням її історичних, економічних та демографічних особливостей.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Цифрові технології у фінансах» застосовуються наступні методи:

- словесні (лекції, бесіди);
  - наочні, під час лекцій (інформаційних, аналітичних, проблемних) та практичних занять, в тому числі з використанням мультимедійного забезпечення;
  - практичні, під час виконання практичних робіт, задач, вправ;
  - інтерактивні методи навчання під час проведення опитування, аналізу практичних ситуацій, дискусії, мозкового штурму, ділових ігор, розгляду кейс-стадій;
  - інноваційні, зокрема проєктно-дослідницький метод; інтегровані методи.
- Застосовуються наступні інформаційно-комунікаційні технології та діджитал-інструменти: цифрові інструменти Google, програмні продукти від Microsoft, програмне забезпечення для проведення опитувань Mentimeter;
- методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle та Zoom.

9. Критерії та засоби оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: залік.

Протягом семестру здобувач може отримати максимум 100 балів, в тому числі за перший рубіжний контроль – 50 балів, за другий рубіжний контроль – 50 балів.

По поточному контролю здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, участі в лекційних дискусіях, тестування, підготовки доповіді-презентації та індивідуальних завдань.

Здобувач має можливість отримати додаткові заохочувальні бали за: виступ з доповіддю на секційному засіданні науково-практичної конференції, публікацію статей, тез за тематикою дисципліни, участь в олімпіадах за спеціальністю, участь у конкурсі студентських наукових робіт, участь у наукових гуртках, участь в грантових проєктах за напрямом дисципліни, публікаційну активність на офіційних сторінках кафедри за тематикою дисципліни та за проходження сертифікатних програм, майстер-класів, семінарів, тренінгів.

Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти протягом семестру, та кількість балів за виконання підсумкової залікової роботи додається і разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та дворівневою шкалою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Результати навчання, набуті шляхом неформальної, інформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральнотехнічному національному технічному університеті.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, тестовий контроль.

Шкала оцінювання: ЄКТС, національна та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка	
		За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	Зараховано	82-89
C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок		74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	Зараховано	64-73
E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	Незараховано	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота		1-34

10. Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А.Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади. Практичний посібник. Київ. 2017. 117 с.
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с.
3. Дерун Т. М. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад. Київ : АМУ. 2015. 40 с.
4. Децентралізація. Місцеві бюджети 159 об'єднаних територіальних громад : фін.-аналіт. матеріали / Каб. Міністрів України, М-во регіон. розвитку, буд-ва та ЖКГ України ; підгот. Я. М. Казюк ; консультац. під-тримка Я. Джийкіч. Київ. 2016. 190 с.
5. Муніципальні фінанси: навч. посіб. За ред. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. Тернопіль: Астон, 2015. 360 с.
6. Наталенко Н. В. Фінанси та бюджет об'єднаної громади (навчальний модуль). Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 72 с.
7. Осадчук С. В. Бюджетна децентралізація: стан і перспективи. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2008-3/doc/3/15.pdf>.
8. Прогнозування розвитку територій. Бюджетне прогнозування. :навч. посіб. за заг. наук. ред. М. М. Білінської. -Київ : НАДУ, 2014. 200 с.
9. Прогнозування та управління соціально-економічними процесами в регіоні. Монографія. за наук. ред. В. С. Загорського. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2016. 238 с.
10. Ткачук А. Про бюджет і не тільки. Спеціально для об'єднаних територіальних громад. Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 76 с.

Додаткові:

11. Податковий кодекс України від 03 лютого 2013 р. № 2755-17. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
12. Про бюджетну класифікацію : наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11 (із змінами і доп.). URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
13. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин : Закон України від 28 грудня 2014 року № 79-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/79-19>.
14. Про засади державної регіональної політики від 5 лютого 2015 № 156-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
15. Про затвердження складових програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів: наказ Міністерства фінансів України від 20 вересня 2017 року № 793 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
16. Про здійснення державних закупівель : Закон України від 10 квітня 2014 р. № 1197-VII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>.

17. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17 червня 2014 р. № 1508-VII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.

18. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів від 1 квітня 2014 р. № 333-р. - URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.

19. Про схвалення Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.02.2016 р. № 92-р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/92-2016-%D1%80>.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України URL: <http://www.minregion.gov.ua/>.
3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. Офіційний сайт. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>.
4. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua>.
5. Державний комітет зі статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
7. Міністерство економіки. URL: <http://www.me.gov.ua>.
8. Міністерство фінансів. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
9. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.